

КЛЮЧ ЗА ПЪРВИ КЛАС

1.	каша, ко ф а, кост, пета
2.	се, към, един, слог, там, шия, и, се
3.	дебел, бор, борд, месо
4.	Б
5.	покрив - покриви, калъ ф - калъфа, чорап - чорапи, гардероб б - гардероба, враг - врагове, мрак - мрака, пъте к а - път, крак а - крак
6.	Здраве с пари не се купува. С добър другар и в зло време е весело.
7.	Рени е от град <u>П</u> ловдив. В момента е <u>в</u> един тролей <u>й</u> и отива при <u>баба си</u> Рай <u>н</u> а. Сама ли пътува? Не, <u>с нея</u> е брат <u>й</u> <u>П</u> етър.
8.	3,2,6,1,4,5
9.	Бабо, защо са ти толкова големи очите? – „Червената шапчица”; Дядо баба вика. Двама се напъват, дърпат и опъват, тя се не поклаща. – „Дядо и ряпа”; Ти не си нашата майка! Нейните лапи са бели и нежни, а твоите – сиви и груби! – „Вълкът и седемте козлета”
10.	Птичките завърнаха ли се вече от топлите страни? (приема се и друг словоред, ако изреченията звучат приемливо)
11.	бистро, сребристо, чисто
12.	Б
13.	Поточето пътува към морето/ към морския бряг.

КЛЮЧ – ВТОРИ КЛАС

1.	<p>А) Вълкът не нападнал кучето, защото нямал сили от глад. (Приемат се за верни всички отговори с близко съдържание.)</p> <p>Б) Вълкът скита по планините и гладува.</p> <p>В) Задълженията на кучето са да пази двора от чужди хора и да ласкае стопанина.</p> <p>Г) Вълкът не отишъл в града, защото приема връзването на синджир за ограничаване на свободата му. (Приемат се за верни всички отговори с близко съдържание.)</p> <p>Д) Приемат се всички мнения, които са добре обосновани.</p>
2.	<p>А) засити, задоволи, уталожи</p> <p>Б) направи, извърши</p> <p>В) хвали, подмазва се</p> <p>Г) беда, нещастие, мъка</p>
3.	<p>вълк – мъжки род, единствено число</p> <p>гората – женски род, единствено число</p> <p>дни – мъжки род, множествено число</p>
4.	врат, забелязал, изведнъж, козина, кучешкия, липсва, на, че
5.	Б
6.	Б
7.	В
8.	А
9.	<p>Скъпи Врабчо,</p> <p>Опасността отмина. Наоколо не се виждат котки. Време е за разходка.</p> <p>Шаро</p> <p>(Приема се, ако е променен редът на изреченията, но е запазена логическата последователност.)</p>
10.	<p>Врабчо – врабец, врабче, врабченце, врабчи, Врабка, врабешки</p> <p>Шаро – шарен, шарка, нашарен, шарения, прошарен</p> <p>(Приемат се всички сродни думи с корен -враб- и -шар-.)</p>
11.	<p>2</p> <p>3</p> <p>1</p>
12.	<p>В<u>ъ</u>в високите части на Стара <u>п</u>ланина имало тайна <u>п</u>тека. Тя водела до къ<u>щ</u>ичка без врата и с един кръг<u>ъ</u>л прозорец. На перваза разговаряли дребен славе<u>й</u> и две гълъ<u>б</u>чета. Под тях <u>З</u>айо се вайкал:</p> <p>– <u>Н</u>е знам къде ми е левият панто<u>ф</u>!</p>

КЛЮЧ ЗА ТРЕТИ КЛАС

1.	буки, ели, дъбове, борове
2.	Б
3.	В текста се разказва за битката / противоборството между Вятъра и Бора.
4.	Вятърът е наречен Дърволем, защото е силен и прекършва дърветата...
5.	Завистлив, жесток,(студен)
6.	клоните – като мечове, винаги насочени към вятъра; корените – сякаш исполински нокти, вкопчили се в скалата
7.	Към белия бор, защото само той вирее на голяма височина, а Борът расте на върха на Остра чука... <i>или по метода на изключването:</i> Не е смърч, защото корените на смърча са плитки и бурите често го повалят..., не е черен бор, защото той вирее на малка надморска височина...
8.	скършени – счупени, сломени, пречупени, преломени, отчупени, откъснати... нанижат – прободат, набодат, набучат, намушкат, наръгат... исполински - великански, гигантски, титански, титанични, огромни, колосални, грамадни, грандиозни, чудовищни...
9.	внезапно – постепенно, бавно, очаквано, обмислено, предвидено... жилави – крехки, чупливи, неустойчиви, слаби, хилави, болнави...
10.	вихър – развихри, Вихрен, Вихра, вихрен, вихрушка, завихрям, завихряне, вихрогон... вятър – ветрена, ветровит, вятърен, ветрее, вятърничав, обветрям, ветрилник, ветрища, подветрен, проветрявам, изветрявам, изветрял, ветровал, ветропоказател
11.	Б
12.	жестокост, жестокостта бяс, бесът, беса завист, завистта
13.	От порива на вятъра върхът на бора се огъна до земята. Жилавостта и упоритостта обаче му помогнаха да оцелее в двубоя с жестокия вятър.
14.	пристъпи, закалили, превърнали, заострени, насочени, приготвени, нанижат, настръхнали, усукано, вкопчили
15.	3,5,4,2,1
16.	Небето чу отчаяния вик на дървото, облациите се отместиха и от една пролука се показа слънцето. То отдавна следеше жестоката битка, но все се съдържаше да не се намеси. Сега обаче подлостта на вятъра беше преминала всички граници и борът се нуждаеше от помощници.

КЛЮЧ – 4. КЛАС

1.	В
2.	Кристалният Джакомо, макар и във вериги, бил по-силен от него, защото истината е по-силна от всяко нещо, по-светла от деня, по-страшна от ураган.
3.	Джакомо бил опасен за тирана, тъй като с мислите си разкривал истината за неговите насилия и несправедливост. Хората виждали мислите на Джакомо и тайно ги повтаряли. (Приемат се и други отговори, които съдържат идеята за осъждане на тиранията и за въздействие върху другите хора.)
4.	1. – В 2. – А 3. – Г 4. – Б
5.	тиран – диктатор, потисник, деспот, насилник, жесток господар... възмущение – недоволство, негодувание, протест, гняв, силно раздражение... не ми дава мира – тревожи ме, безпокои ме, притеснява ме, не ме оставя на спокойствие... (Допускат се и други подходящи синоними)
6.	Но тогава се случи нещо изключително. Стените на килията станаха прозрачни, след тях – стените на затвора и най-после външните стени. Хората, които минаваха край затвора, виждаха Джакомо, сякаш и затворът беше от кристал, и продължаваха да четат мислите му. Нощем затворът разпръскваше силна светлина и тиранът в своя дворец трябваше да спуска всички завеси, за да не я вижда, но пак не успяваше да заспи.
7.	станаха – минало свършено време минаваха – минало несвършено време виждаха – минало несвършено време продължаваха – минало несвършено време да четат – сегашно време
8.	Едно време в далечен град се родило прозрачно дете.
9.	огнен, цял
10.	представки корен наставки не-, с- -прав- -ед, -лив, -ост
11.	Приема се всяко смислено изречение, което ясно показва прякото / преносното значение на прилагателното <i>огнен</i> .
12.	Б
13.	тежкотоварен, министър-председател, бледорозов, денонощие
14.	Сложиха огромния домат на кантара . Огнят беше загасен от пожарникаря . Край града започваше празникът .
15.	Беше обикнове <u>но</u> пролетно утро. <u>Лъ</u> чите на изгряващото слънце едва пробиваха надвисналите облаци _ които се <u>сгъ</u> стяваха все <u>повече</u> . Изведнъж блисна проливен дъжд. <u>Мину</u> вачите <u>вър</u> вяха мрачни и забързани. (Те / хората) нямаха търпение да се скрият по <u>ско</u> ро <u>у</u> дома. <u>Нико</u> й не <u>ис</u> каше да стои навън в такова неприятно време. (допускат се и други подходящи редакции на <i>слаб</i> и <i>минувачите</i> , както и съкращаване)
16.	Задача за съставяне на текст

КЛЮЧ - V КЛАС

1.	Б)
2.	А)
3.	Б)
4.	То е разнасяло славата на ръцете ѝ, разказвало е за хубостта на душата ѝ.
5.	ясножълтото корен + корен + окончание + определителен член (сложноприлагателно име)
6.	Б)
7.	Те са умалителни имена. Чрез умалителните имена се изразява отношението на човека към това, което прави, връзката му със сътвореното от него.
8.	Г)
9.	знак, образ
10.	В)
11.	А)
12.	Г)
13.	тези – показателно местоимение; определение в изречението ги – лично местоимение; допълнение в изречението аз – лично местоимение; подлог в изречението тях – лично местоимение; допълнение в изречението които – относително местоимение; подлог в изречението ми – лично местоимение; допълнение в изречението
14.	сравнения: като музика, като в приказка олицетворения: шепнеха ми, аз и халищата се бяхме сблизихи, започнали бяхме да се разбираме Разкриват връзката, сблизаването между човека и прекрасните творения халищата
15.	<i>Показа след това едно халище с теменужени ивици по края, а в средата - зелен квадрат, попръскан с бели петънца... Както в природата. Тая именно природата в различните села определя и различна гама в <u>о</u>краската. В Лъките например, в поднебесното царство на сините скали, водещия<u>т</u> цвят е сиво-зеленикавия<u>т</u> на варовика. В забърдовските модрооки халища преобладават теменугите, елите и бориките. <u>До</u>колкото има червенко в тия халища, то е, за да възпява славата на зеленото. Жълта, зряла ръж и мак! Това е пейзаж<u>ът</u> в по-южните селища. Жълта, зряла ръж и мак! Такава е окраската на техните "ясни" халища. Колкото <u>по</u> на юг отиваме, толкова по-ясножълта е ръжта и по-червени са маковете, <u>ко</u>ито дават топлотата на юга и великолепието на изтока.</i>
16.	Фолклорен текст , не е свещен разказ, но хората са вярвали, че съобщава достоверни факти. Съхранява историята на човешкия колектив – предава се от поколение на поколение. Място – точно определен географски обект. Време – близкото или далечното минало Герои – исторически личности и обикновени хора, сторили нещо важно за човешката общност.
17.	Основен ориентир за измерване на времето е пътят на слънцето (редуването на деня и нощта, смяната на сезоните). Присъщи са на народи, занимаващи се със земеделие. Протичането на времето е представяно във вид на кръг, цикъл – кръговратът на сезоните (циклично време).
18.	Задача за създаване на текст

КЛЮЧ- VI КЛАС

1.	Б)
2.	Б)
3.	В)
4.	Б)
5.	В)
6.	Г)
7.	неговото – притежателно местоимение си – възвратно притежателно местоимение, кратка форма всички – обобщително местоимение му – притежателно местоимение, кратка форма
8.	би могъл (мога) да остане (да остана) открива (откривам)
9.	Б)
10.	А)
11.	А) водещ далеч от България и българските проблеми вече успяващ търговец привлякла тогава вниманието на Европа.
12.	Г)
13.	Безглаголни. Чрез имената се акцентира върху приноса (достиженията) на Васил Априлов.
14.	Богат и щедър покровител на изкуството и науката; благодетел. Дарител
15.	<i>Само в епохи като Българското възраждане се раждат личности като Иван Богоров. Всяко сведение за него днес звучи странно. Учи в два лица – в Цариград и в Одеса. Следва химия в Лайпциг през 1845 – 1847. Завършва медицина в Париж през 1858, вече 40-годишен. Междувременно успява да извърши неща, за които при други условия би бил необходим цял живот: създава първите български вестници, написва и издава първата българска граматика на новобългарския език, първата сбирка на народни умотворения и първата обширна география на България. Понататък продължава безспир да изпреварва своите съвременници и своето време. Автор е на първите български пътеписи, на първия френско-български и българско-френски речник.</i>
16.	И кметът, и лисицата виждат, наблюдават, разсъждават (оценяват). Кметът вижда само видимото, а лисицата вижда и невидимото.
17.	изповедност музикалност (ритъм на стихотворната реч) интензивна употреба на художествени средства (олицетворения, епитети, метафори, сравнения, хиперболи и др.)
18.	<i>реален</i> : действителен, предметен, неизмислен <i>реалистичен</i> : свързан с начина на преставяне на действителността такава, каквато е.
19.	епитети : <i>тънка, кротки, нощния</i> метафори: <i>капнала от зной</i> олицетворения: <i>с кротки думи вика нощния покой, спуска се покоят</i> (обръщение: <i>добър вечер, моя дядова земя!</i>)
20.	Задача за създаване на текст

КЛЮЧ – СЕДМИ КЛАС

1.	А
2.	Г
3.	В
4.	А
5.	Г
6.	Б
7.	Б
8.	Г
9.	<p>Защото <i>връх</i> и <i>метър</i> са съществителни от м. р. за нелица, завършващи на съгласна, и са употребени след бройни числителни имена.</p> <p>Приемат се и близки по смисъл формулировки.</p>
10.	В
11.	Б
12.	А
13.	А) разтопил; Б) пасища; В) боровете; Г) наподобяващи
14.	<p><u>Експресът</u> от Виена за Париж дълго <u>пътува</u> по северните разклонения на <u>Алпите</u>. Дълго време пред очите ни са речните долини, <u>отделните</u> селца и градове, готическите църкви.</p> <p>Ето го и град Фелдкирх – център на австрийска провинция. Планините сякаш стават по-ниски или отиват някак встрани. И пред нас се разкрива долината на Рейн. За кратко време, сякаш за миг, се показва малка гаричка и ние сме на територията на княжество Лихтенщайн.</p> <p>Горен Рейн тук не е широк. Та това ли е <u>великият</u> Рейн? Тази река ли е <u>възпята</u> от Юго, Хайне и Бетовен? Човек <u>недоумява</u>. Но това е за кратко – отдясно и отляво са зелените склонове на планината. Пред нас е долината на Рейн, <u>придаваща</u> особен блясък и величие.</p>
15.	<p>анафора – <i>Ти ли си... ти ли си</i></p> <p>епитет – <i>жално, злочестен</i></p> <p>инверсия – <i>скитник ходя злочестен ази</i></p> <p>метонимия (синекдоха) – <i>душа мрази</i></p> <p>реторично обръщение – <i>мале</i></p>
16.	А
17.	В
18.	<p>Ключови думи и изрази:</p> <ul style="list-style-type: none"> - грижовна, закриляща, готова да го приюти в дома си; - осъзнава опасностите и въпреки това поема риск; - изпълнява християнския си дълг. <p>Приемат се и подходящи синоними.</p>
19.	А) Бръчков; Б) калугерът Евтимий; В) баба Илияца; Г) опълченците
20.	Задача за създаване на текст

КЛЮЧ – 8. КЛАС

1.	A
2.	A
3.	B
4.	A
5.	Г
6.	метафора
7.	уши, опашка
8.	A
9.	отглеждане, копаене
10.	B
11.	Коренът „вѣд” се среща в думи като „вѣдя”, „развѣдник”...
12.	своеволни, любвеобилни
13.	B
14.	A
15.	<i>Май не съм ти писъл, че край нашата къща е пълно с птици. Под <u>стряхите</u> са налепенни едно до друго гнезда на лястовици. Доскоро <u>от там</u> надничаха жълти <u>чофчици</u>* <u>лястовика</u> и лястовицата се <u>истрепваха</u> да носят на децата си <u>мошици</u> и червейчета. На <u>най високото</u> дърво пък си направиха гнездо от клечки две много големи птици, баба каза – <u>щъркели</u>. <u>Знаеш</u>* че през есента лястовиците и щъркелите отиват на топло на юг, а напролет се връщат у дома. Баба се засмя и рече, че и ние с нея сме вече две прелетни птичета.</i>
16.	A
17.	B
18.	безвъзвратно изгубил уюта и хармонията на миналото; необратимо откъснат от патриархалния дом; осъзнал, че завръщането е невъзможно; познал болката от спомнянето
19.	<u>реторично обръщение</u> – <i>Какво им даваш от разкоша си ти...; Ти целия скован от злоба си, /о, шумен и разблуден град</i> <u>реторичен въпрос</u> – <i>Какво им даваш от разкоша си...?</i> <u>реторично възклицание</u> – <i>...и колко мъка се чете!; о, шумен и разблуден град...всичко туй празнично блестят!</i> <u>епитети</u> – <i>щедър, жесток, одрипани, плахи, шумен, разблуден, жадувани</i> <u>инверсия</u> – <i>витрини блескави, очите трескави, въздишки плахи</i> <u>хипербола</u> – <i>безброй жадувани неща, целия скован от злоба си</i> <u>анафора</u> – <i>и колко.../ и колко....</i> <u>метафора</u> – <i>мъка се чете, жадувани неща</i> <u>олицетворение</u> – <i>скован от злоба си, жесток от ранни младини</i> <u>контраст</u> – <i>щедър – жесток</i>
20.	Задача за създаване на текст

КЛЮЧ – 9. КЛАС

1.	Б
2.	Г
3.	Г
4.	Г
5.	Б
6.	А
7.	Б
8.	суров
9.	Живее в бъчва; Обикаля площадите на Атина със запалена факла; Раздава храна, за да разсейва привържениците на Платон; Рови в купчина човешки кости
10.	В
11.	Защото е определение на подлога; Защото може да се замести с той
12.	Б
13.	В
14.	А
15.	<i>Старогръдската митология пази малко легенди с култов характер и включва много приказни и исторически сказания. В нея не се открива кръг от <u>свещенни митове</u>, за чието пазене да се полага <u>особенна грижа</u>. Липсва и <u>остойчив</u> космогоничен разказ, който да играе ролята на <u>свещен свод</u>* какъвто е <u>случая</u> при други <u>митологии</u>. Елинските божества не са <u>строги</u>*, <u>алегурични</u> означения на определено природно-космично или обществено явление, а <u>символи</u>* чиито значения постоянно се пререждат при всяко ново прилагане.</i>
16.	епоса
17.	отношението към Агамемнон, отмъщението за смъртта на Патроклъ, двубоят с Хектор и синонимни назовавания
18.	законите на войната, човешките страсти към слава, жестокостта на богове и хора
19.	<u>анафора</u> – <i>нека.../ нека...</i> <u>метафора</u> – <i>нека пропадне гневът; ...гневът, който в лудост и мъдрия хвърля; ... в гърдите човешки нараства (гневът)</i> <u>сравнение</u> – <i>бидейки много по-сладък от течния мед на пчелите; ...подобно на пушек</i> <u>епитети</u> – <i>сладък, течен, човешки</i> <u>инверсия</u> – <i>гърдите човешки</i> <u>анжамбман</u> – <i>бидейки...подобно на пушек</i>
20.	Задача за създаване на текст

КЛЮЧ – 10. КЛАС

1.	В
2.	Б
3.	Г
4.	В
5.	Б
6.	олицетворение
7.	Нашата Дама, Дева Мария, Светата Дева, Божията майка
8.	А
9.	В
10.	преизказна форма; Подчертава легендарния характер на твърденията.
11.	заобиколена, обкръжена
12.	Защото е определение на второстепенна част на изречението; Защото може да се замести с „него”
13.	Б
14.	А
15.	<i>Лувърът е <u>най-големия</u> национален музей в Франция и <u>най-посещавания</u> музей в света. <u>Зградата</u>, която в миналото е била военно поделение и кралска резиденция* е разположена в центъра на Париж между река Сена и улица *Риволи*. За пръв път е отворена като музей на 8 ноември 1793 година по време на <u>френската революция</u>. В <u>музеят</u> на площ от 60 600 кв. м. са разположени почти 35 000 <u>предмети</u> от <u>пра историческата ера</u> до 19 век.</i>
16.	В
17.	Ренесанс, Класицизъм, Просвещение, Романтизъм
18.	сила на волята; търпение; оптимизъм; упование във вярата и надеждата и др.
19.	<u>анафора</u> – ако.../ако..., уж.../уж... <u>реторичен въпрос</u> – Ако любов не е, какво е туй във мене?; Щом го желая сам, защо сърцето стене?; ... къде сърцето ми от тебе да се дене? <u>инверсия</u> – мъка черна, лодка малка; юга жарък <u>метафора</u> – мъка черна, жадува туй тело, противни ветрове, лодка малка, загубена...; сърцето стене; къде сърцето ми от тебе да се дене; <u>контраст</u> – зъзна – горя; не искам – жадува; <u>оксиморон</u> – жива смърт, приятно зло <u>хипербола</u> – безкрайните моря <u>епитети</u> – безводна, жалка, жива, черна, блажен, смъртно, жарък <u>обръщение</u> – О, жива смърт... къде сърцето ми от тебе да се дене <u>анжамбман</u> – Тъй между мъка и любов се лутам сам/ в противни...
20.	Задача за създаване на текст

КЛЮЧ – ЕДИНАДЕСЕТИ КЛАС

1.	Б
2.	Г
3.	А
4.	А
5.	В
6.	А
7.	благовония, благоуханията
8.	Г
9.	Б
10.	А
11.	Цялото словосъчетание, в което участва членуваната дума, може да се замени с местоимението <i>той</i> . Приемат се и близки по смисъл формулировки.
12.	Г
13.	Б
14.	„Сега преминавам към <u>изкуството</u> – писал известен <u>италиански</u> алхимик в 1589 година. – <u>Ще</u> започна с дестилацията, откритие от незапомнени времена; поразително дело, величието на което е по-високо от <u>духа</u> човешки; но не тази дестилация, с която си служат невежите и неумели хора – те я прилагат, но само развалят и <u>рушат</u> доброто, а тази дестилация, която умеят <u>изкусните</u> майстори... Ти, <u>обичащият</u> учението, желаещ да разкрие секретите на природата – внимавай! Невежият никога не ще разбере какво всъщност е дестилацията!“
15.	А) „Майце си“ Б) „На прощаване“ В) „Хайдути“ Г) „Обесването на Васил Левски“
16.	А) <i>Ах, тез песни и таз усмивка</i> Б) <i>песни за нови теглила</i> В) <i>предсмъртни песни надгробни</i>
17.	Г
18.	Б
19.	Ключови думи: липса на морал и почтеност, бездуховност, груб прагматизъм, пресметливост Приемат се и близки по смисъл понятия.
20.	Анжамбман – <i>и пот от чело / кървав се лее над камък гробен</i> Епитет – <i>кървав, гробен, живо, гложгани, народен</i> Инверсия – <i>сочи народът, камък гробен, живот народен</i> Метафора – <i>и пот от чело / кървав се лее; кръстът е забит във живо тело; смок е засмукал живот народен; смучат го наши и чужди гости</i>
21.	Задача за създаване на текст

КЛЮЧ – ДВНАДЕСЕТИ КЛАС

1.	В
2.	В
3.	В
4.	<p>Тема: Велико Търново през погледа на един чужденец в началото на 20. век Теза (примерни ключови думи): колорит, жизненост, ведрост, надежда</p> <p>Приемат се и близки по смисъл понятия.</p>
5.	<p>Тема: За българския народ през погледа на чужденец в началото на 20. век Теза (примерни ключови думи): труден исторически път, упоритост, прозорливост, далновидност, интуитивност</p> <p>Приемат се и близки по смисъл понятия.</p>
6.	А
7.	В
8.	Г
9.	Б, В, Д, З
10.	<p>Добронамереният интерес към българското и положителната оценка за него. Приемат се и близки по смисъл формулировки.</p>
11.	<p>Ключови думи: защитник на правата на българите; живот, посветен на българската кауза; правото на свобода и независимост</p> <p>Приемат се и синонимни варианти.</p>
12.	Резюме
13.	<p>Нито едно атмосферно явление не <u>предизвиква</u> такива противоречиви <u>чувства</u> като <u>снега</u> – децата с присъщата за тях неподправена радост го посрещат сияещи от <u>удоволствие</u>, а тези, които денонощно трябва да го ринат от улици и пътища, го проклинат. Но каквито и да са нашите <u>емоции</u>, снегът всяка година се появява у нас на определени места.</p> <p><u>Обикновено</u> в началото на октомври снегът покрива <u>планинския</u> ни първенец Мусала, а до края на декември – и най-ниските и топли места, като градовете Сандански, Петрич, Несебър. Тази покривка с <u>известни</u> различия за местата се държи до края на февруари, когато отстъпва под натиска на пролетта.</p>
14.	Б
15.	В
16.	В
17.	<p>Лалка – Иван Вазов Шакире – Йордан Йовков</p>
18.	<p>дядо Корчан – „Ветрената мелница“ дядо Матейко – „На оня свят“</p>
19.	<p>„Тиха победа“ – Димчо Дебелянов „Старият музикант“ – Христо Смирненски</p>
20.	Б
21.	Задача за създаване на текст